

Načela ponašanja

For Primary and Preschool Teachers

Co-funded by the
European Union

Do kraja ovog modula polaznici će moći:

- Razumjeti načela ponašanja
- Prepoznati i razumjeti važnost motivacije
- Prepoznati i opisati kontrolu podražaja
- Prepoznati i razumjeti važnost potkrepljenja
- Prepoznati i donositi odluke o primjeni kazne i gašenja

Pozadinska načela ponašanja: Zakon učinka

Ponašanja praćena pozitivnim ishodima vjerojatno će se ponoviti.

Primjer: Dijete je pohvaljeno zbog pomaganja kolegi iz razreda, što povećava vjerojatnost ponavljanja tog ponašanja.

Operantno uvjetovanje (B.F. Skinner)

- Potkrepljenje i kažnjavanje oblikuju ponašanje.

- Često se koristi u obrazovnim intervencijama za djecu s PSA.

Co-funded by the European Union

Motivacija u ABA-i

Nagon za pokazivanjem određenih ponašanja.

Dvije vrste motivacije:

Unutarnja:

Unutarnje zadovoljstvo
(npr. čitanje za užitak)

Vanjska:

Vanjske nagrade
(npr. naljepnice za
dobro ponašanje)

Motivacijske operacije:

- Uspostavljuće operacije (EO):
Povećavaju učinkovitost podražaja kao potkrepljenja.
- Ukidajuće operacije (AO):
Smanjuju privlačnost podražaja kao potkrepljenja.

Primjer motivacije na djelu

Scenarij: Dijete gubi interes za vrijeme provedeno na tabletu kao nagradu.

Rješenje: Uvedite nove, preferirane aktivnosti za remotivaciju.

Co-funded by the European Union

Kontrola podražaja

Podražaj izaziva određeno ponašanje zbog povijesti potkrepljenja.

Ključni pojmovi:

- Diskriminativni podražaj: Potiče ponašanje.
- S-delta: Signalizira da se ponašanje ne potiče.

Primjer kontrole podražaja

- Scenarij: Vizualni i slušni znakovi za vrijeme tranzicije.

- Primjena: Korištenje mjerača vremena i pjesama za signaliziranje prijelaza, pomaganje djeci da se pripreme i tako smanje tjeskobu.

Co-funded by the
European Union

Potkrepljenje

Pozitivno potkrepljenje:
Dodavanje pozitivnog podražaja za poboljšanje ponašanja.

Negativno potkrepljenje:
Uklanjanje averzivnog podražaja za povećanje ponašanja.

Primjer potkrepljenja

- Scenarij: Povećanje društvene interakcije
- Primjena: Verbalna pohvala i male nagrade jačaju odgovarajuće društvene interakcije.

Pravila za upotrebu potkrepljenja

- Potkrepljenje treba dati odmah
- Potkrepljenje treba dati s entuzijazmom
- Uparite materijalna potkrepljenja s verbalnom pohvalom
- Izbjegavajte da potkrepljenja budu slobodno dostupna
- Postupno ukinite potkrepljenja za već naučene vještine

Kazna

Smanjenje ponašanja uvođenjem ili uklanjanjem podražaja.

- Vrste:

- Pozitivna kazna: Dodavanje averzivne posljedice.
- Negativna kazna: Uklanjanje željenog podražaja.

Co-funded by the
European Union

Etičko korištenje kazne

Korištenje

- Koristite samo kada pozitivno potkrepljenje ne uspije.

Proporcionalnost

- Kazna bi trebala biti proporcionalna ponašanju, a ne pretjerana

Kombiniranje

- Uvijek je uparite s podučavanjem odgovarajućeg ponašanja.

Gašenje

- Postepeno ukloniti potkrepljenje za neželjena ponašanja.
- Dosljednost je ključna.
- Podučavajte alternativna ponašanja.

Primjer gašenja

- Scenarij: Dijete vrišti za pažnjom.
- Rješenje: Učitelj prestaje reagirati na vrištanje, ali potkrepljuje tiše ponašanje.

Co-funded by the European Union

Vježba

- Odaberite ponašanje koje želite povećati.
- Primijenite principe motivacije, kontrole podražaja i potkrepljenja.

Co-funded by the
European Union

Sažetak ključnih točaka

- Motivacija: Potiče ponašanje uspostavljanjem i ukidanjem operacija.
- Potkrepljenje: Povećava željena ponašanja.
- Kontrola podražaja: Označava i potkrepljuje ponašanje.
- Kazna: Smanjuje ponašanje, ali se mora koristiti oprezno.
- Gašenje: Smanjuje ponašanje uklanjanjem potkrepljenja.

Co-funded by the European Union

Zaključak te pitanja i odgovori

Pitanja?

HVALA

Co-funded by the
European Union